

Apstiprināta ar 25.08.2016.
Alūksnes novada domes lēmumu Nr.273

Templjakalna parka attīstības stratēģija

2016. – 2026.

2016

SATURA RĀDĪTĀJS

levads.....	3
1. Esošās situācijas raksturojums.....	5
1.1 Isa vēsturiska uzzīņa.....	6
1.2 Līdzšinējie darbi.....	12
1.3 Tempļakalna parka darbības pilnvarojums.....	13
1.4 Tempļakalna parka vadības modeļa un organizatoriskā struktūra.....	14
1.5 Finanšu un administratīvā kapacitāte.....	15
2. Misija – attīstības mērķis.....	17
2.1 Misija.....	18
2.2 Vīzija.....	18
2.3 Mērķis.....	19
2.4 Vērtības.....	19
2.5 Funkcijas.....	19
3. SVID analīze.....	24
4. Tempļakalna parka attīstības virzieni un prioritārie uzdevumi.....	26
5. Plānotās darbības rezultāti.....	28
5.1 Noslogojuma un apmeklētāju skaita raksturojums un finanses.....	33
5.2 Objektu finansiālā patstāvība.....	35
6. Publicitāte.....	36
7. Alūksnes Tempļakalna parka ilgtspēja.....	38
Izmantotie informācijas avoti.....	39

IEVADS

Tempļakalna parka attīstības stratēģija 2016. - 2026. gadam (turpmāk – stratēģija) ir Tempļakalna teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteikts ilgtermiņa attīstības redzējums (vīzija), stratēģiskie mērķi un attīstības prioritātes līdz 2026. gadam.

Stratēģija ir izstrādāta ar mērķi saglabāt, aizsargāt un attīstīt Tempļakalna parku, kā nozīmīgu kultūras un dabas mantojuma objektu, veicināt apmeklētāju skaita pieaugumu un tūrisma attīstību novadā.

Tempļakalna parks atrodas Alūksnes ziemeļu daļā Alūksnes ezera Kapsētas pussalā, un aizņem 21,3 ha platību. Tempļakalna parkā atrodas valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis Tempļa kalns – pilskalns ar apmetni (valsts aizsardzības Nr. 160) un valsts nozīmes aizsargājamais kultūras piemineklis Paviljons – Rotonda (valsts aizsardzības Nr. 2673), Saules tilts, Dolomīta kāpnes, Uguns novērošanas – skatu tornis. Jau šobrīd šie objekti ir nozīmīgs kultūrvēsturiskais mantojums, kuru labiekārtošana un pilnveidošana rada unikālu vidi, kas apvieno vēstures, kultūras, dabas vērtības un rada iespējas attīstīt radošo uzņēmējdarbību, pakalpojumus, tūrismu, amatniecību. Tempļakalna parks kalpo kā vietējo iedzīvotāju pastaigu un atpūtas vieta, ir nozīmīgs tūrisma objekts.

Tempļakalna parkam piemīt augsts sociālekonomisks potenciāls. Izstrādājot stratēģiju un tās uzstādījumus, ievērots pēctecības un savstarpējās saskaņotības princips ar Alūksnes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2012. - 2030. gadam noteiktajiem attīstības mērķiem un prioritātēm. Tā ir saskaņota ar Alūksnes novada attīstības programmas 2011. - 2017., Alūksnes novada rīcības plāna 2015. - 2017. gadam izvirzītajiem mērķiem un uzdevumiem. Alūksnes novada pašvaldības attīstības plānā kā nozīmīga prioritāte ir izvirzīta konkurētspējīgas vides veidošana un tautsaimniecībai nozīmīgu tūrisma objektu attīstība, akcentu liekot uz kultūrvēsturiskā mantojuma objektiem, kuru darbībā paredzēts izmantot jaunas, inovatīvas metodes un formas, nodrošinot, piemēram, savā nozarē nozīmīgu informācijas, profesionālo funkciju veikšanu, vienlaikus panākot šīs darbības vietējo atpazīstamību un nozīmīgumu Eiropas un pasaules mērogā.

Tempļakalna parka attīstības virzienus nosaka arī Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam, kur, kā viena no prioritātēm minēta Latvijas kultūras telpas saglabāšana, mijiedarbība un bagātināšana ar mērķi saglabāt un attīstīt Latvijas kultūras kapitālu un veicināt piederības izjūtu Latvijas kultūras telpai, attīstot sabiedrības radošumā balstītu konkurētspējīgu nacionālo identitāti un veidojot Latvijā kvalitatīvu kultūrvidi. Kā viens no ilgtermiņa rīcības virzieniem minēta radoša vide, kas uztur kultūras daudzveidību, vienlaicīgi saglabājot kultūrvēsturisko mantojumu, tieši un netieši atbalsta eksperimentus un jaunu produktu radīšanu, līdz ar to veidojot pateicīgu augsni kultūras un radosās industrijas attīstībai.

Izstrādātā stratēģija novada pašvaldībai un iedzīvotājiem uzskatāmi attēlos telpiskus priekšlikumus Tempļakalna parka un apkārtējās teritorijas pakāpeniskai attīstībai, tādējādi izveidojot to par vienu no nozīmīgākajiem dabas un

kultūrvēsturiskā mantojuma objektiem novadā ar daudzveidīgu un unikālu kultūras, atpūtas un brīvā laika pavadišanas piedāvājumu, kas izcels novada un reģiona identitāti.

aluksne.IV

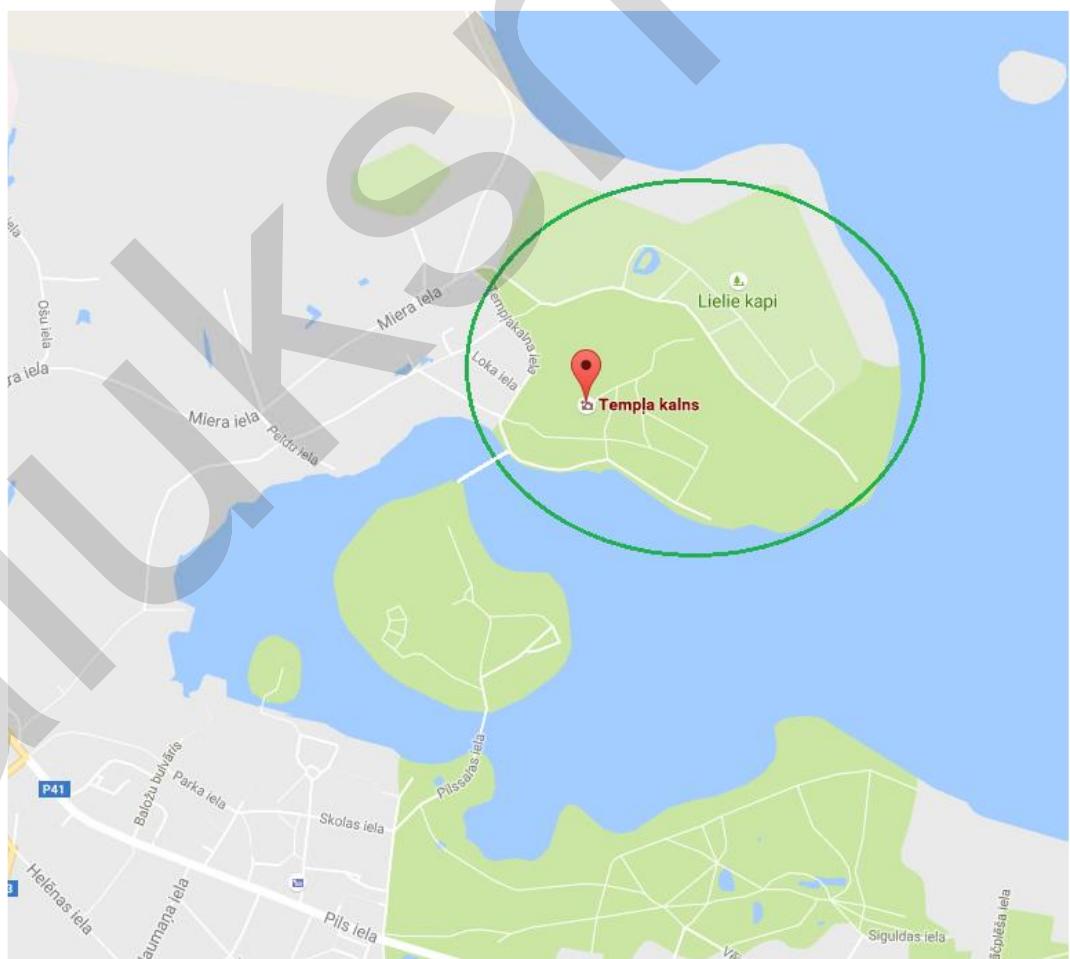
1.ESOŠĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

Alūksne atrodas Latvijas ziemeļaustrumos pie Igaunijas Republikas un Krievijas Federācijas robežām. Alūksnes pilsēta atrodas 200 km attālumā no Latvijas galvaspilsētas Rīgas un 120 km attālumā no Vidzemes reģiona nozīmes pilsētām Valmieras un Cēsīm.

Iedzīvotāju skaits Alūksnes pilsētā 2003. gada beigās bija 9351, bet 2016. gada 1. janvārī – 7982 iedzīvotāji.

Alūksnes pilsētas kopplatība ir 1423 ha, 387 ha no tās aizņem Alūksnes ezers ar Cepurītes salu, Garo salu, Tīklu salu un Pilssalu.

Alūksnes pilsēta atrodas Latvijas Ziemeļaustrumos, Alūksnes augstienē, Alūksnes ezera krastā un ir visaugstāk esošā Latvijas pilsēta – aptuveni 200 m virs jūras līmeņa. Viena no nozīmīgākajām pilsētas vietām ir Kapsētas pussala, kas atrodas Alūksnes ezera Alūksnes līča Ziemeļu daļā. Kapsētas pussala ir svarīga pilsētas atpūtas un rekreācijas zona, tajā atrodas Alūksnes Lielie kapi un Tempļakalna parks. Teritorija ir publiski pieejama visiem pilsētas iedzīvotājiem un viesiem.

1.attēls. Tempļakalna parka teritorija

Tempļakalna parka novietojums pilsētas kontekstā ir ļoti izdevīgs, jo atrodas nelielā attālumā no pilsētas centra un Alūksnes ezera lielākās salas Pilssalas. Pilssalu un pussalu savieno Tempļakalna ielas gājēju tilts, kas uzbūvēts 2015.gadā un kļuvis par vienu no svarīgākajiem Alūksnes pilsētas apskates objektiem.

Tempļakalna parkam var izdalīt 5 esošās zonas:

1. **Pilskalna zona**, kur atradusies senā apmetne, atrodas Paviljons - rotonda un Saules tilts (vieni no biežāk apmeklētajiem galamērķiem Tempļakalna parkā). Vasarā pilskalna pakāje tiek izmantota kultūras pasākumu organizēšanai, ziemā – sportiskām aktivitātēm. Pilskalna zonā ir saglabājušies arī Pulka telts pamati.
2. **Pastaigu zona** ir parka daļa ar iestaigātu celiņu tīklojumu. Reljefa nogāzē pussalas D daļā atrodas vēsturisks objekts - Dolomīta kāpnes ar 101 pakāpienu. Pastaigu zonā ietilpst arī Veļu grava.
3. **Rekreācijas zona** – Uguns novērošanas - skatu tornis ar skatu torņa apmeklētāju centru, informatīvi izglītojošu putnu stendu, kas apmeklētājus iepazīstina ar Alūksnes ezerā ligzdojošajiem putniem.
4. **Atpūtas un piknika zona „Līkais bērzs”** atrodas pussalas austrumu daļā, ainaviski skaistā vietā pie Alūksnes ezera, kas perspektīvā tiks veidota kā labiekārtota atpūtas un piknika zona.
5. **Saimnieciskā zona** - parka Z daļa gar Miera ielu un Lielajiem kapiem, kas kalpo Lielo kapu saimnieciskām vajadzībām (atkritumu glabāšanai, automašīnu novietošanai). Vienlaicīgi zona funkcionē kā pieejas zona parka teritorijai no sauszemes puses. Šajā zonā nepieciešama celiņu tīklojuma izveide.

1.1.ĪSA VĒSTURISKA UZZIŅA

Tempļakalna parks būtiski papildina Alūksnes muižas parka un Pilssalas teritoriju, kas ir nozīmīgas pilsētas zaļās zonas. Vizuāli šīs teritorijas vēl vairāk paplašina Alūksnes ezers. Tempļakalna parka nozīmīgākie kultūrvēsturiskie objekti ir Pilskalns ar apmetni, Paviljons - rotonda, Saules tilts, Uguns novērošanas - skatu tornis, Pulka telts, Dolomīta kāpnes.

Tempļakalna parka lielākā kultūrvēsturiskā vērtība ir Tempļakalna pilskalns ar apmetni, kas bijis apdzīvots 9. – 13. gadsimtā un iespējams arī agrāk. Tempļakalna pilskalns ar apmetni ir valsts nozīmes aizsargājamais arheoloģiskais piemineklis Nr.160. Kā ievērojams senatnes piemineklis Alūksnes Tempļakalns pētnieku uzmanību saistījis jau kopš 19.gadsimta sākuma, kad tas vairākkārt minēts vācbaltu pētnieku publikācijās.

2.attēls. Tempļakalna pilskalns

Tempļakalns ir ļoti cieši saistīts ar Alūksnes vēsturi. Pamatojoties uz izpēti un atrastajām liecībām, Tempļakalnā ir bijusi pirmās Latgaļu pils un apmetnes vieta. Ziemeļu kara laikā 1702.gada augustā Borisa Šeremetjeva komandētais armijas korpuss aplenca Alūksnes pili, kas atradās Pilssalā, un pēc 10 dienu ilgas apšaudes no Tempļakalna puses, pils bija spiesta padoties. Līdztekus Tempļakalnam, tajā pat kalnu grēdā, tikai pussalas ziemeļaustrumu virzienā tika ierīkoti kapi. Domājams, ka kapsētas ierīkošana saistīma ar krievu iebrukumu Alūksnē, kā ērta teritorija, kur apglabāt kritušos.

1926. gadā pilskalnu uzmērījusi un aprakstījusi Ernesta Brastiņa vadītā Pieminekļu valdes pilskalnu ekspedīcija. Nozīmīgus pētījumus par šo vietu veicis arī arheologs Juris Urtāns. Pilskalns ir izveidots apmēram 30 m augstā Alūksnes ezera stāvkrasta izcilnī, kuru no apkārtnes norobežo gravas. Augšējās tā daļas nogāzes padarītas stāvākas un grūtāk pieejamas. Kalna virsotnes līdzenums ir ap 80 m garš un 35 – 40 m plats. Daudz lēzenākajā ziemeļu pusē izveidoti trīs aizsargvalķi. Pēc J. Urtāna domām, gar trešā, visaugstākā valņa labo pusī atradusies ieeja pilī. Mūsdienās gan šāds galvenā valņa apveids vairs nav redzams, jo 1807. gadā valnī uzbūvēts granīta Paviljons - rotonda par godu Lielā Ziemeļu kara notikumiem Alūksnē.

Tā kā gan pilskalna virsmu, gan tā lēzenās nogāzes klāj intensīvs kultūrlānis, pieļaujams, ka apdzīvotas bijušas arī kalna nogāzes. Starp pilskalnā atrastajām senlietām jāmin gan podnieka ripas virpotā māla trauka lauskas, stikla krelles, ogles un dzīvnieku kauli, gan arī akmens laivas cirvis, kas datējams ar 2. – 3. gadu tūkstotī pirms mūsu ēras, un vēl viens akmens cirvis, kura izcelsme datēta ar 1. gadu tūkstotī pirms mūsu ēras.

Tempļakalna spēcīgā izbūve, plašā pilsētas vieta pils pakājē, kā arī izdevīgā vieta pie tā saucamā Alūksnes ceļa (Cēsis – Smiltene – Gaujiena – Alūksne – Pleskava) liecina, ka šim pilskalnam senatnē ir bijusi spēcīga loma kā plašākam novada centram. Pilskalns un tā senpilsēta ietilpusi senās latgaļu valsts Adzeles sastāvā un uzskatāma par priekšteci Livonijas ordeņa pilij, ko Pilssalā uzbūvēja

1342. gadā. Tempļakalns un senpilsēta ap to ir priekštece 1342. gadā uzceltajai vācu mūra pilij Alūksnes ezera Pilssaalā un arī visai Alūksnes pilsētai. Ar Tempļakalnu saistās daudz dažādu teiku un nostāstu, jo tam ir bijusi liela nozīme uz Pilssalas esošās pils aizstāvēšanā un ieņemšanā. Senais pilskalns ir bijis Varjagu cietoksnis, sena kulta svētkalna vieta, kur iekārtota t.s. "observatorija" ar akmenēm izvietojumu, tajā ir atradies arī Kraukļa akmens ar svītrām, kas atgādinājis lidojošu kraukli. Akmens ir bijis izslavēts dažādu burvestību izmantošanā.

3.attēls. Paviljons - rotonda

No Tempļakalna pilskalna paveras skatu līnijas uz svarīgākajiem Alūksnes kultūrvēsturiskajiem objektiem – Alūksnes muižas parku, Alūksnes Jauno pili, Helēnas pili, Alūksnes Evaņģēliski luterisko baznīcu, Pilssalu ar Livonijas ordeņa pilsdrupām, Ezermalas jeb veco pili.

1807.gadā pēc Alūksnes pils īpašnieka barona Burharda fon Fītinhghofa vēlmes, 100 gadus pēc Ziemeļu kara notumiem Alūksnē, Tempļakalna virsotnē, Pilskalna augšējā plakumā, augstākajā Alūksnes punktā (217 m virs jūras līmeņa) tika uzcelts Paviljons – rotonda. Klasicisma stilā celtais **Paviljons – rotonda** saglabājies pirmatnējā veidā līdz mūsdienām. Pamatā rotonda domāta tikai apkārtnes izdaiļošanai un saistīta ar pretējā ezera krastā veidoto Alūksnes muižas parku un tā sīkarhitektūras veidojumiem. Paviljona – rotandas otrs nosaukums ir Slavas templis, jo tas veltīts krievu feldmaršala Borisa Šeremetjeva un zviedru armijas kapteiņa Vulfa piemiņai.

Paviljons veidots klasiskajās arhitektūras tradīcijās. Tas sastāv no stereobata, 6 brīvstāvošām doriskā ordeņa kolonnām un antablementa. Tempļa konstrukcijās izmantoti kalti, raupji granīta bloki, kas samūrēti kaļķu javā. Vietām atsevišķi bloki stiprināti ar dzelzs skavām. Granīta paviljonam zudušas dažādas kaltās akmens detaļas gan grīdas daļā, gan vaiņagojošajā daļā.

1970. gada 25. jūlijā, kad Paviljonu – rotonda izpostīja huligāni, paviljona pamatos atrasta vara plāksne ar uzrakstu "Slavas templis". Sešu kolonnu valējā paviljona vidusdaļā, izlaužot masīvas granīta plāksnes, zem kurām atsedzies līdz

70 cm dziļš ķieģeļu un akmeņu mūrējums, kam vidū bijusi neliela, kapara plāksnes segta niša, tika atrakta un izpostīta. Ja tajā glabājušies kādi materiāli, tad tie nozuduši līdz ar vandāliem. Vēstures materiālos ir saglabājušies plāksnes teksta fragmenti, kas pilnībā vai daļēji būtu atjaunojami.

Šobrīd Paviljons - rotonda ir avārijas stāvoklī. Konstruktīvajai noturībai uzstādīti pagaidu stiprinājumi. Šobrīd parka celiņu tīkla viens atzars beidzas Paviljona - rotandas ziemeļrietumu nogāzē. Kalnā uz paviljonu ved apmeklētāju iemītas tacīnas, kas apdraud autentisku pieminekļa saglabāšanu nākamajām paaudzēm.

Alūksnes ezera pussalas dienvidu daļā esošais parks Latvijas pirmajā brīvvalsts laikā bija valsts īpašums un atradās Zemkopības ministrijas Mežu departamenta pārziņā. Paralēli manevriem un mācībām, Latgales divīzijas Siguldas 7. kājinieku pulks parku un blakus esošos garnizona kapus 20.gs. 30.gados stipri izkopuši un pārvērtuši par tīkamu atpūtas vietu alūksniešiem un to labprāt apmeklējuši tūristi. Karavīri ir aktīvi piedalījušies arī pilsētas sabiedriskajā dzīvē – parku sakopšanā, mežu dienu pasākumos, pilsētas labiekārtošanā. Tempļakalna labiekārtošanas darbs 1936.gadā vainagojies ar izstrādātu paviljona metu, kas stila ziņā pieskaņots Tempļa kalna granīta templim.

1937.gada vasarā Tempļakalnā karavīri uzbūvēja Pulka telti – mūzikas paviljonu, kura bija populāra orķestra muzicēšanas vieta zalumballēs, Saules tiltu un Gaisa tiltu, apkārt pussalai ierīkoja celiņus un novietoja solus, kā arī uzcēla skatu torni. Šajā laikā parka teritorijā nosaukums tiek dots Veļu gravai un Pilskalna gravai, kā arī nosaukumi ir bijuši labiekārtotajiem celiņiem. Latvijas brīvvalsts laikā parkam starp kapiem un ezeru tiek dots Senču parka nosaukums.

4.attēls. Pulka telt 193?- gadā un izstrādātajā rekonstrukcijas projektā 2015.gadā

Pulka telti būvējuši Latgales divīzijas Siguldas 7. kājinieku pulka karavīri pulkveža Bojāra laikā. Būvniecības darbus vadījis kapteinis Kiploks. Pulka telti izmantota kā mūzikas paviljons, kurā muzicējis kājinieku pulka orķestrīs. Paviljona griesti un sienas bijušas rotātas ar gleznojumu nacionālā romantisma stilā, taču tieši

Šīs simbolikas dēļ 20. gadsimta sešdesmitajos gados padomju vara paviljonu nojauca.

Pulka telts arhitektoniskais veidols bija risināts klasicisma arhitektūras formās. Būves pamati bija lentveida betona pamati ar betona pakāpieniem un kāpņu vainagiem. Pulka telts astoņi koka stabi lejas daļā bija apšūti ar masīvkoka un saplākšņa detaļām, atveidojot doriskā ordera kolonas. Virs astoņiem dorisko kolonnu kapiteljiem bija balstīti profilētiem dēļiem apšūts klasisks arhitrāvs. Starp sešām kolonnām bija 14 virpotu koka balustru balustrādes ar masīvām pēdām un roku balsti. Starp sešām kolonnām bija koka soli, kas bija stiprināti pie kolonnu lejas daļas. Jums segts ar skārdu klasiskā dalījumā ar stāviem vertikālajiem un gulošiem horizontālajiem ielokiem. Jumta kupola virsotnē bija neliela smaile.

Mūsdienās saglabājušies vien Pulka telts pamati.

2015. gadā SIA "Arhitekta L. Šmita darbnīca" pēc Alūksnes novada pašvaldības pasūtījuma izstrādāja Pulka telts rekonstrukcijas projektu. Rekonstrukcijas projekta izstrādei tika veikta kultūrvēsturiskā un būvvēstures izpēte. Saskaņā ar izpētē iegūto informāciju ir izstrādāts būvprojekts Pulka telts atjaunošanai.

Saules tilts atklāts 1937.gadā 6.jūnijā, lai Tempļakalna parka apmeklētājiem atvieglotu pārvietošanos pa parku. Tulta būvniecības iniciatīva pieder 7. Siguldas kājnieku pulka komandierim pulkvedim Frickausam un to būvējuši karavīri kapteiņa Bērziņa vadībā. Lai ainaviskajam tiltam dotu jaunu dzīvi un tas atkal būtu kvalitatīvi izmantojams gan vietējiem iedzīvotājiem, gan tūristiem, Saules tilts ir vairākkārt restaurēts. Pirmie tilta restaurācijas darbi tika veikti 1995.gadā. Atkārtoti koka konstrukciju tilts ar savdabīgām liektām arkām, tika restaurēts 2013.gadā, veicot bojāto koka daļu nomaiņu un atjaunojot krāsojumu dzeltenā un baltā krāsā.

5.attēls. *Saules tilts*
Lapiņš, Kr., Latvijas Nacionālā bibliotēka

Skatu tornis Tempļakalna parkā uzbūvēts 1938. gadā. To pēc pulpveža Viļa Spandega iniciatīvas būvējis 7. Siguldas kājnieku pulks virsleitnanta Lauča vadībā tūrisma, ugunsnelaimju novērošanas un šaušanas mācību paziņošanas nolūkiem.

Jau 18. novembrī, par godu Latvijas valsts 20 gadu pastāvēšanai, tornī izgaismots romiešu cipariem skaitlis XX. Torņa būvprojektu izstrādāja un būvniecību finansēja Mežu departaments.

1938. gada 15. decembrī skatu tornis tika nodots publiskai lietošanai un aizsardzībai, bet nākamā gada 4. jūnijā Alūksnes tūrisma veicināšanas un labierīcības komitejas rīkoto Ziedu svētku laikā notikusi jaunā skatu torņa kristīšana, kas noslēgusies ar airēšanas sacīkstēm Alūksnes ezerā un uguņošanu. Pēc laikabiedru liecībām, skatu tornis nojaukts 20. gadsimta četrdesmito gadu beigās vai piecdesmito gadu sākumā.

Reizē ar Skatu torņa izbūvi 20. gadsimta 30. gados no dolomīta akmeņiem tika izbūvēts 101 pakāpiens, kas ved augšup no Alūksnes ezera krasta uz Uguns novērošanas – skatu torni.

2014. gadā tornis Tempļakalna parkā tika atkal atjaunots. Tā būvniecību veica Valsts meža dienests. Tornis tiek izmantots gan uguns novērošanas funkcijām, gan tūrisma vajadzībām. No skatu torņa 37,8 m augstumā paveras brīnišķīgs skats uz Alūksnes pilsētu. 2015.gadā pie Uguns novērošanas - skatu torņa novietots apmeklētāju centrs un informatīvi izglītojošs putnu stends, kas apmeklētājus iepazīstina ar Alūksnes ezerā ligzdojošajiem putniem.

6.attēls. Uguns novērošanas - skatu tornis 2015. gadā

1.2. LĪDZ SINĒJIE DARBI

Uz darbības stratēģijas izstrādes brīdi veikti šādi Tempļakalna parka izpētes un saglabāšanas darbi, skatīt tabulu Nr.1.

Tabula Nr.1

Nr.p.k.	Dokumenta / aktivitātes nosaukums	Izstrādes stadija	Izstrādātājs	Finansētājs
1.	Alūksnes pilsētas Tempļa kalna rotondas stiprināšanas tehniskais projekts	Izstrādāts 2006.gadā	Celmiņa būvkonstrukciju birojs	Alūksnes pilsētas dome
2.	Alūksnes Tempļa kalna rotondas vizuālās apsekošanas slēdziens un arhitektoniski mākslinieciskās izpēte	Izstrādāts 2007.gadā	SIA "Arhitektoniskās izpētes grupa"	Alūksnes pilsētas dome
3.	Alūksnes Tempļa kalna rotondas restaurācijas tehniskais projekts	Izstrādāts 2007.gadā	SIA "Arhitektoniskās izpētes grupa"	Alūksnes pilsētas dome
4.	Alūksnes Tempļa kalna rotondas tehniskā projekta būvdarbu apjomi un tāmes	Izstrādāts 2015.gadā	SIA "Arhitektoniskās izpētes grupa"	Alūksnes novada pašvaldība
5.	Pulka telts rekonstrukcijas projekts	Izstrādāts 2015.gadā	SIA "Arhitekta L.Šmita darbnīca"	Alūksnes novada pašvaldība
6.	Laivu piestātnes izbūve pie Dolomīta kāpnēm	Izstrādāts 2015.gadā	SIA "AR Structural Solutions"	Alūksnes novada pašvaldība
7.	Tempļakalna parka apmeklētāju centra novietošanas projekts	Izstrādāts 2015.gadā	SIA "Alūksnes projekti"	Alūksnes novada pašvaldība
8.	Tempļakalna parka apmeklētāju tualetes pie Uguns novērošanas skatu torņa būvprojekts	Izstrādāts 2016.gadā	SIA "Alūksnes projekti"	Alūksnes novada pašvaldība
9.	Paviljona – rotonda restaurācijas būvprojekts	Izstrādāts 2016.gadā	SIA "Arhitektoniskās izpētes grupa"	Alūksnes novada pašvaldība
10.	Tempļakalna ielas Alūksnē, Alūksnes novadā un Alūksnes ezera piekrastes pārbūves darbu skice	Izstrādāts 2016.gadā	Baiba Salaka	Alūksnes novada pašvaldība

Nr.p. k.	Dokumenta / aktivitāties nosaukums	Izstrādes stadija	Izstrādātājs	Finansētājs
11.	Publiskās teritorijas apgaismojuma izbūve no Tempļakalna ielas līdz Līkajam bērzam (atrodas Tempļakalna parkā Alūksnē, Alūksnes novadā)	Izstrādāts 2016.gadā	SIA "Alūksnes projekti"	Alūksnes novada pašvaldība

1.3.TEMPLĀKALNA PARKA DARBĪBAS PILNVAROJUMS

Tempļakalna parks ir Alūksnes novada pašvaldības īpašums. Daļa parka atrodas Alūksnes pilsētas vēsturiskā centra (valsts aizsargājamais kultūras piemineklis Nr.7424) pilsētbūvniecības pieminekļa zonā. Tempļakalna parkā atrodas nozīmīgs kultūrvēsturiskais mantojums: valsts nozīmes kultūras piemineklis Tempļakalna pilskalns ar apmetni (valsts aizsargājamais kultūras piemineklis Nr.160) un Paviljons – Rotonda (valsts aizsargājamais kultūras piemineklis Nr.2673). Tempļakalna parka pārvaldes funkcijas veic Alūksnes novada pašvaldības Plānošanas un attīstības nodaļas darbinieks, kam nodots organizēt Tempļakalna parka izpēti, saglabāšanu un attīstību, kā arī Alūksnes novada pašvaldības ainavu arhitekts. Parka uzturēšanu veic Alūksnes novada pašvaldības aģentūra "Spodra". Aģentūras pienākums ir nodrošināt teritorijas uzturēšanu, zāles plaušanu, savākšanu un izvešanu, lapu savākšanu un izvešanu, krūmu ciršanu un izvešanu, koku un koku zaru nozāģēšanu. Uz esošo brīdi parka darbībā ir iesaistīti arī Alūksnes novada pašvaldības administrācijas Kultūras un sporta nodaļas tūrisma speciālisti, nodrošinot Uguns novērošanas - skatu torņa un apmeklētāju centra ikdienas darbību. Par kultūras mantojuma popularizēšanu ir atbildīga Alūksnes novada pašvaldības administrācijas Kultūras un sporta nodaļa un Alūksnes tūrisma informācijas centrs (TIC).

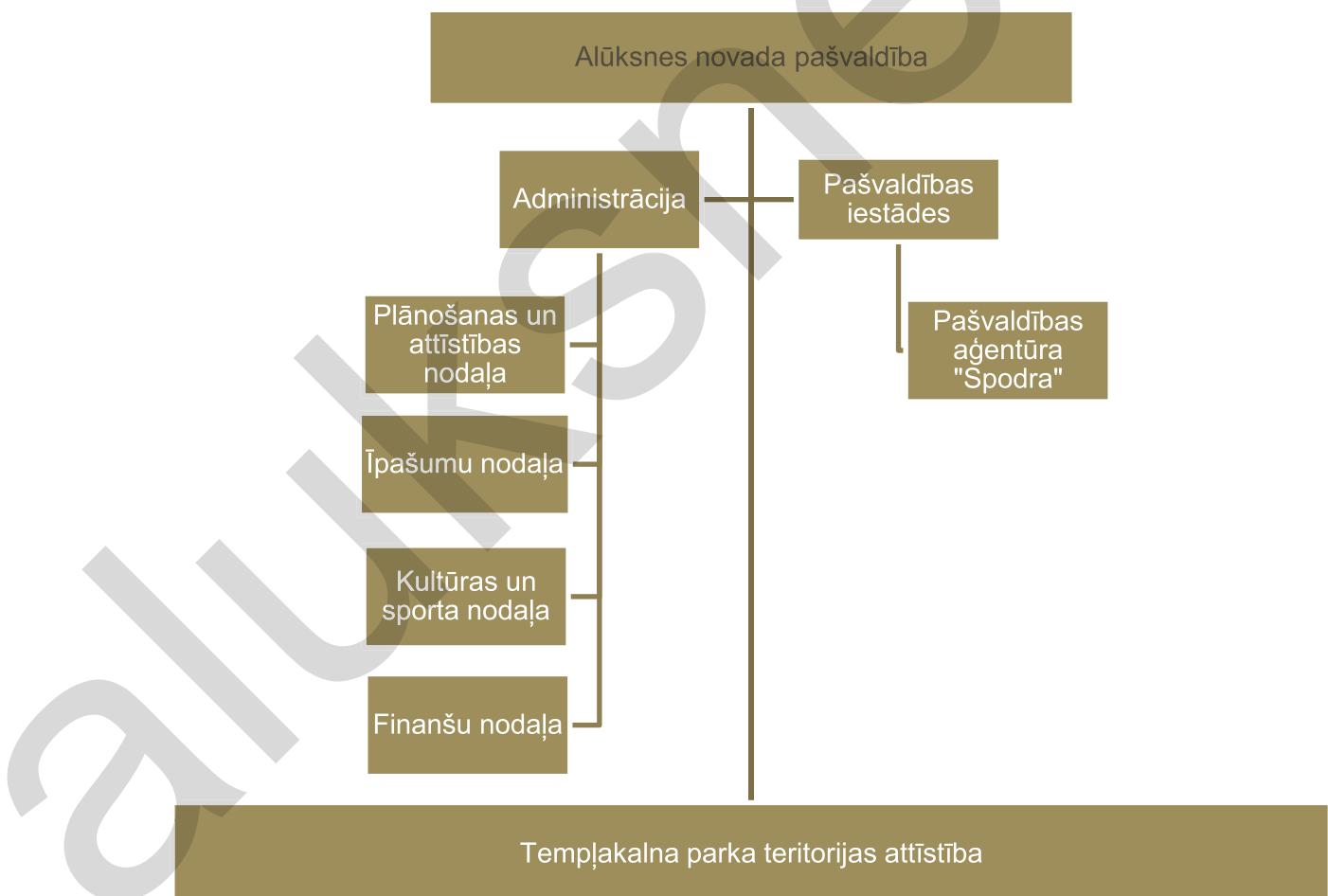
Lai nodrošinātu optimālu Tempļakalna parka atjaunošanu un mērķtiecīgu uzturēšanu ilgtermiņā, plānots pilnveidot pārvaldības sistēmu, kas būs atbildīga par šajā darbības stratēģijā izvirzītā mērķa sasniegšanu un kvalitatīvu uzdevumu izpildi.

1.4.TEMPĻAKALNA PARKA VADĪBAS MODELIS UN ORGANIZATORISKĀ STRUKTŪRA

Tempļakalna parks atrodas pilsētbūvniecības pieminekļa zonā, līdz ar to tā uzturēšanas un attīstības plāna īstenošanā nepieciešama reglamentējošo normatīvo aktu ievērošana un saskaņota rīcība. Šis apstāklis ietekmē izpētes, atjaunošanas un attīstības darbus un izmaksas.

Tempļakalna parka un apkārtējās teritorijas atjaunošanas projektu nodrošināšanai konkursa kārtībā, atbilstoši publisko iepirkumu procesu regulējošiem normatīvajiem aktiem, tiks izvēlēti atsevišķi pakalpojuma sniedzēji. Dažādu projektu īstenošanas norises un objekta turpmākās darbības kontroles funkcijas tiek deleģētas Alūksnes novada pašvaldības izpilddirektoram, kas var ietekmēt lēmumu pieņemšanu par konkrētiem jautājumiem.

Visu funkciju izpildei, kas saistītas ar Tempļakalna parka attīstību, saturisko darbību un apsaimniekošanu, esošā administratīvā struktūra attēlota 7.attēlā.

7.attēls. Objekta darbības nodrošināšanā iesaistīto struktūru darba organizācijas modelis

Tempļakalna parka darbības organizatorisko struktūru pamatā veido Alūksnes novada pašvaldības darbinieki:

- Finanšu administrēšana ir novada Finanšu nodaļas kompetence. Darbības nodrošināšanai tiek izmantoti valsts un pašvaldības līdzekļi un fondu līdzekļi.
- Finanšu līdzekļu piesaiste un projektu vadība ir Plānošanas un attīstības nodaļas kompetence.
- Sadarbībā ar Kultūras un sporta nodaļu tiek plānotas un organizētas kultūras un tūrisma norises objektā.
- Alūksnes Tūrisma informācijas centrs pilda informēšanas, popularizēšanas funkcijas, sniedz gidi pakalpojumus.
- Parka teritorijas attīstības un ainavas veidošanas funkcijas pilda īpašumu nodaļas speciālisti un ainavu arhitekts.
- Pašvaldības aģentūra "Spodra" pilda teritorijas uzturēšanas funkcijas.

Tempļakalna parka attīstības jautājumi ir saistīti ar finanšu instrumentu piesaisti un iecerēto izpētes, saglabāšanas, atjaunošanas projektu realizāciju. Šobrīd šos jautājumus veiksmīgi risina Alūksnes novada pašvaldības administrācijas Plānošanas un attīstības nodaļas speciālisti – projektu vadītāji.

Tempļakalna parka saturiskās darbības jautājumi ir saistīti ar pienākumiem nodrošināt daudzveidīgu pakalpojumu klāstu parka teritorijā un ar to saistītās apkārtnes aktivitātes Alūksnes ezerā, Pilssalā, piemēram, novada tūrisma maršruti, izziņas takas, putnu vērošanas vietas utt. ir tūrisma speciālistu pārziņā. Parka saturiskās darbības atbildība ir saistīta arī ar teritorijas popularizēšanu, kuru nodrošina Alūksnes TIC. Paaugstinot parka saturiskās darbības efektivitāti, pakāpeniski plānots palielināt izziņas materiālu.

Tempļakalna parka apsaimniekošanas jautājumi saistīti ar pienākumiem nodrošināt parka teritorijas ikdienas uzturēšanas darbus un veikt apsaimniekošanas pasākumus parka infrastruktūras, stādījumu un labiekārtojuma atjaunošanai un uzstādīšanai. Šobrīd šos jautājumus risina Alūksnes novada pašvaldības aģentūra "Spodra".

Tempļakalna parka teritorija ir publiski pieejama apmeklētājiem visu diennakti, bez ierobežojumiem. Uguns novērošanas - skatu torņa un apmeklētāju centra darba laiks ir katru dienu no plkst. 11.00 – 19.00, slēgts pirmdienās.

1.5.FINANŠU UN ADMINISTRATĪVĀ KAPACITĀTE

Galvenie ar Tempļakalna parka teritorijas attīstību saistītie finanšu izdevumi ir pakārtoti valsts un pašvaldības deleģēto funkciju izpildei un saimnieciskai darbībai. Plānoti sekojoši finanšu izdevumi:

- Darbinieku atalgojums.
- Ar pasākumu un dažādu aktivitāšu organizēšanu Tempļakalnā saistītie izdevumi (semināri, konferences, plenēri, u.c.).

- Elektroenerģijas patēriņa (atjaunotā Uguns novērošanas - skatu torņa, Apmeklētāju centra un Paviljona – Rotonda izgaismošana) izmaksas.
- Teritorijas ikdienas apsaimniekošana (atkritumu savākšana, celiņu uzturēšana).
- Teritorijas labiekārtojuma elementu ikdienas uzturēšana (apkope un remonts).
- Mārketinga aktivitāšu un publicitātes pasākumu izdevumi.

Galvenie ar Tempļakalna parka attīstību saistītie finanšu ienākumi būs pakārtoti valsts un pašvaldības deleģēto funkciju izpildei un saimnieciskai darbībai. Plānoti šādi finanšu ienākumi no:

- Parka teritorijā rīkotu izglītojošu, popularizējošu pasākumu, semināru, plenēru, apmeklējumiem;
- Izglītojošiem maršrutiem, programmām, ekspedīcijām gida pavadībā;
- Parka teritorijas nomas individuālo pasākumu organizēšanai;
- Īpašo suvenīru, informatīvo materiālu tirdzniecības.

Kontrole par uzdevumu izpildi tiek realizēta Alūksnes novada pašvaldības nolikumā paredzētajā pakļautības kārtībā. Darbības finansēšana parka teritorijā notiek Alūksnes novada pašvaldības budžetā apstiprināto finanšu līdzekļu ietvaros. Papildus finansējums piesaistāms piedaloties projektu konkursos, saņemot mērķdotācijas, dāvinājumus u.c. Projektu realizācijas gaitā procesos iesaistāmi citu Alūksnes novada domes struktūrvienību speciālisti.

Savas darbības ietvaros Tempļakalna parka teritorijā būs iespējams organizēt pakalpojumus gan privātpersonām, gan juridiskām personām, gan valsts un pašvaldību iestādēm, kā arī sabiedrībai kopumā. Alūksnes novada pašvaldība, kā pasākumu organizētājs un koordinators, papildus maksas pakalpojumiem piedāvās arī šādus bezmaksas pakalpojumus:

- Profesionālas konsultācijas;
- Ikgadējos Alūksnes novada pašvaldības publiskos pasākumus.

Lai nodrošinātu kvalitatīvus Tempļakalna parka izpētes un atjaunošanas darbus, kā arī veiktu parka popularizēšanu, ne tikai valsts, bet arī starptautiskā līmenī tiks veicināta sadarbība ar Alūksnes un Apes novada fondu, stiprinot sadarbību ar Latvijas Republikas Kultūras ministriju, radošajām apvienībām, piesaistot augsti kvalificētus speciālistus un dažādus finanšu instrumentus.

2.TEMPLĀKALNA PARKA MISIJA – ATTĪSTĪBAS MĒRKIS

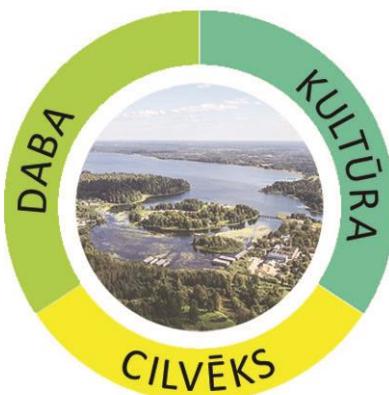
Līdzās ekonomikas izaugsmei, sociālai iekļautībai un vides līdzsvarotai attīstībai, kultūra pasaulē tiek atzīta par ilgtspējīgas attīstības ceturto pīlāru. Lai veicinātu maksimāli efektīvu kultūras ietekmi un stimulētu tās pienesumu citu nozaru attīstībā, svarīgi celt kultūras pašas vērtību un nozīmi sabiedrībā (Kultūrpolicykas pamatnostādnes 2014. – 2020.gadam „Radošā Latvija”).

Kultūras un dabas mantojums ir katras tautas, un katra novada garīgā un intelektuālā bagātība, dzīvās pagātnes un tradīciju liecības, kuru nozīmības apzināšanās un atbildība par to saglabāšanu ir pamats humānai un harmoniskai attīstībai.

Cilvēks vienmēr ir gribējis dzīvot un strādāt ērtā, racionālā, estētiski augstvērtīgā vidē, kas iedvesmo, papildina, rada noskaņu. Katrs laika periods atstāj pēdas telpā - savus pieminekļus, ar to telpa kļūst bagātāka. Kultūras mantojums nedrīkst kļūt par dogmu, bet cilvēka dzīves kvalitātes dēļ to nedrīkst arī ignorēt. Kultūras mantojums ir cilvēku un cilvēces visu sasniegumu kopums - milzīgs, bieži nenovērtēts spēks un enerģija, ko efektīvi iespējams izmantot vietas attīstībai (J.Dambis, Dr.Arch.).

Telpa, kurā mēs dzīvojam, nav sastingusi, tā nemītīgi attīstās. Augstākā vērtība kultūrvēsturiskajā vidē ir tikai oriģinālam. Zaudējot oriģinālu, sabiedrība zaudē mantojuma daļu, ko nav iespējams atgūt. Kultūrvēsturisku objektu uzslānojumi – iepriekšējo laiku kvalitatīvi pārveidojumi, atsevišķu elementu zudumi, bojājumi un dabiskais nodilums – arī ir sava laika liecība un kultūrvēsturiska vērtība (J.Dambis, Dr.Arch.).

Daba un kultūrvēsture ir esoši, ilgstoši pastāvoši elementi, kas cilvēkam ir doti uz savas dzīves laiku. Cilvēks tiecas dabu un kultūrvēsturi baudīt, izmantot savām vajadzībām, savukārt dabai un kultūrvēsturei nākas būt pielāgotai cilvēka vajadzībām

8.attēls. Kultūrainavu veidojošie pamatelementi

Daba aptver visu, kas izveidojies, galvenokārt, dabisku procesu ietekmē – reljefs, ezers, dabas teritorijas, kurās dominē dabisku procesu norise. Piemērojot kādai no Tempļakalna parka zonām kultūrainavas pamatelementu – daba, plānotajām aktivitātēm teritorijā jābūt videi draudzīgām, vērstām uz dabas vērtību saglabāšanu un izzināšanu, izmantotajiem materiāliem jābūt ekoloģiskiem un ilgtspējīgiem.

Kultūra aptver cilvēka radīto laika gaitā – tradīcijas, vēsture, apbūve. Zonām ar šo izvirzīto kultūrainavas aspektu plānotās darbības ir vērstas uz kultūrvēsturisku objektu saglabāšanu, atjaunošanu un cilvēku izglītošanu.

Cilvēks ir vietas izmantotājs. Tas ir vietējais pilsētas iedzīvotājs, novada iedzīvotājs vai pilsētas viesis. Zonā, kuras kultūrainavas pamatelements ir cilvēks, nodrošinātas pilsētas un novada iedzīvotājam nepieciešamās funkcijas ikdienas dzīvei, atpūtai.

Lai saglabātu Tempļakalna parkam raksturīgās īpašības un autentiskumu, parks tiek attīstīts un veidots visu trīs elementu mijiedarbībā, un tam ir vēsturiski veidojusies nozīmīga vizuālā sasaiste ar Alūksnes muižas parku.

2.1.MISIJA

Tempļakalna parka misija ir saglabāt, aizsargāt un nodrošināt unikālā kultūrvēsturiskā mantojuma autentiskumu nākamajām paaudzēm un pieejamību novada kultūrvides dažādošanai, kalpojot par mūsdienīgu rekreācijas vidi iedzīvotājiem.

2.2.VĪZIJA

Vīzija – sakopts parks ar labiekārtotu rekreācijas zonu iedzīvotājiem, atjaunotiem kultūrvēsturiskajiem objektiem parka teritorijā.

Tempļakalna parka teritorija ir funkcionāli un estētiski mūsdienīga pilsētvides ilgtspējīga kultūrvēsturiskā mantojuma telpa. Parks tiek regulāri popularizēts caur izglītojošiem, radošiem, inovatīviem kultūras pasākumiem kā Alūksnes Pilssalas un Tempļakalna gājēju tilta loģisks turpinājums. Tempļakalna parks kā nozīmīgs kultūrvēsturiskais mantojums tiek atbilstoši uzturēts un attīstīts, aizsargājot un saglabājot tā autentiskās vērtības. Uguns novērošanas - skatu torņa apmeklētība, kultūrvēsturiskie objekti (Paviljons - rotonda, Saules tilts, Dolomīta kāpnes) un Tempļakalna parka rekreācijas zonas veicina arī mazās un vidējās uzņēmējdarbības attīstību Alūksnes pilsētā un novadā kopumā. Pilnveidojot parka pastaigu, atpūtas un piknika teritorijas, tā nozīme palielināsies vēl vairāk.

2.3.MĒRKIS

Mērkis ir saglabāt, aizsargāt un attīstīt Tempļakalna parku, kā nozīmīgu kultūras un dabas mantojuma objektu, veicināt apmeklētāju skaita pieaugumu, tūrisma attīstību novadā un starptautisko atpazīstamību.

2.4.VĒRTĪBAS

AINAVISKĀ VĒRTĪBA. Tempļakalna parks atrodas Alūksnes ziemeļu daļā, Alūksnes ezera Kapsētas pussalas dienvidu pusē pretim Pilssalai ziemeļu daļā un no tā paveras vairākas skatu līnijas uz Alūksnes pilsētu, Alūksnes muižas parku un ir tas labi apskatāms arī no tālajiem skatu punktiem. Parka nozīmīgākie vertikālie akcenti ir Pilskalns ar apmetni, Paviljons - rotonda un Saules tilts.

VĒSTURISKĀ VĒRTĪBA. Tempļakalns - pilskalns ar apmetni, kas bijis apdzīvots jau 9. – 13. gadsimtā un iespējams arī agrāk, ir nozīmīga kultūrvēsturiskā teritorija, kas ir pussalas lielākā un senākā vērtība. Svarīga vēsturiskā mantojuma krātuve ir 19.gs. sākumā uzbūvētais Paviljons - rotonda un Latvijas armijas izveidotie dažādie objekti parka teritorijā.

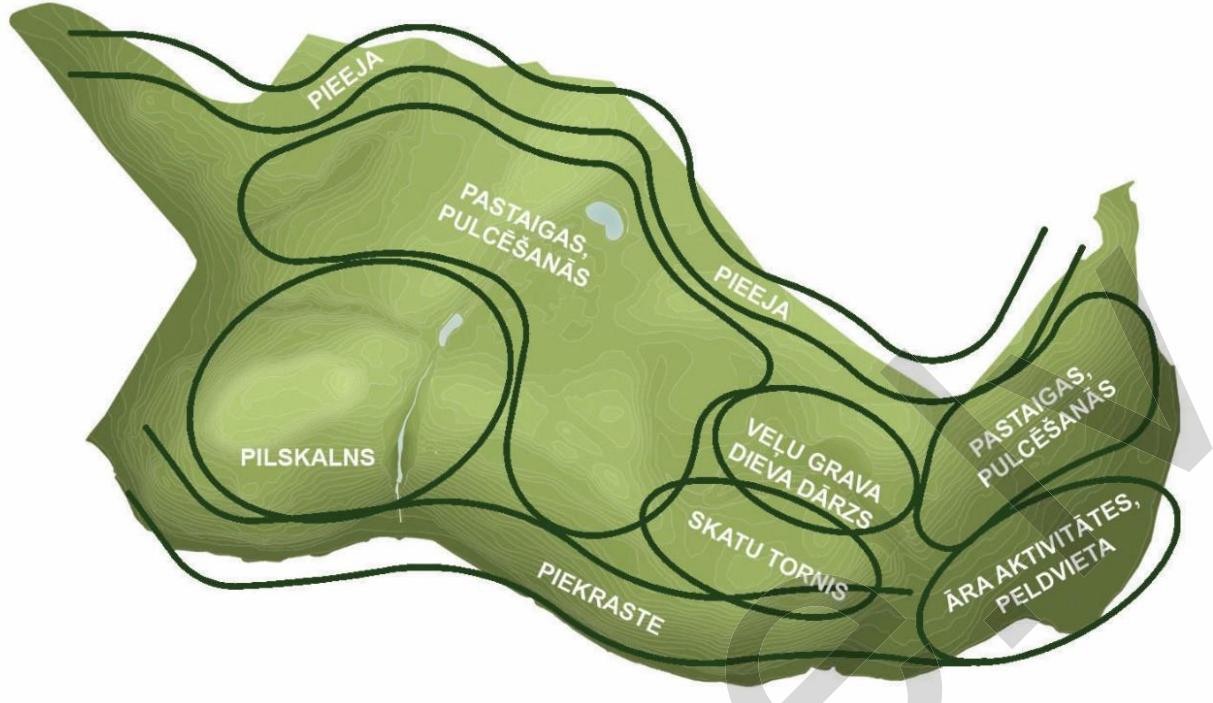
REKREĀCIJAS VĒRTĪBA. Parka pastaigu, atpūtas, piknika, makšķerēšanas zonas apmeklētājiem ļauj atjaunot fiziskās, garīgās un emocionālās spējas.

2.5.FUNKCIJAS

Lai saglabātu kultūrvēsturisko mantojumu un pilnveidotu parka attīstību, ir nepieciešams izprast dažādās parka vērtības un funkcijas, kas atspoguļotas 9.attēlā. Zonējums ir atbilstošs funkcionālajām zonām un akcentē parka vērtības.

Šobrīd parkā nav informatīvo un norāžu zīmju kultūrvēsturiskajiem objektiem, labiekārtotu celiņu pastaigu zonā, piknika vietas, parka teritorija nav izgaismota. Līdz ar to pašlaik kultūras mantojums ir apskatāms, nedodot papildus informāciju par tā nozīmi, vēsturiskām un kultūras vērtībām, parka teritorijā nav nodalīta aktīvās atpūtas zona.

Galvenais uzsvars parka teritorijas attīstībā tiek likts uz raksturīgās ainavas saglabāšanu.

9.attēls. Tempļakalna parka plānotais zonējums

Tempļakalna parkam noteiktas 8 funkcionālās zonas:

1.Piejas zona veidojas no Miera ielas puses un Lielajiem kapiem. Piejas zona veidojas kā atdalošā teritorija starp parku un Alūksnes Lielajiem kapiem. Esošās teritorijas netiek savstarpēji norobežotas, tās ir viena otru papildinošas.

2.Pastaigu un pulcēšanās zona nodrošina pārvietošanos uz parkā esošiem objektiem un aicina cilvēkus uzkavēties parkā ar ģimeni, tuviniekiem. Pastaigu zona ietver skatu līnijas, kas lieliski atklāj ainaviskus skatus uz Alūksnes ezeru, Pilssalu, Jauno pili, Alūksnes muižas parku. Ziemas sezonā pastaigu zona kalpo kā izziņas vērtība, atklājot un iepazīstot atstātās dzīvnieku pēdas.

3.Pilskalns izdalīta kā atsevišķa zona, kurā veiktās darbības vērstas uz Pilskalnam raksturīgo īpašību saglabāšanu. Šobrīd ieejas Tempļakalna parkā un kustība uz Paviljonu - rotondu un Saules tiltu, organizēta ķemot vērā cilvēku iecienītos kustības virzienus. Pilskalnu plānots atslogot no nevēlamiem kustības virzieniem un nobradājumiem, ierīkojot labiekārtotus celiņus (grants segums, kāpnes stāvās nogāzēs, soliņi). Pilskalna teritorijā plānots novērst izstaigājumus nogāzē, kas redzami no ezera pretējā krasta. Kustība no Tempļakalna ielas gājēju tilta augšā pa nogāzi uz Paviljonu - rotondu un Saules tiltu, plānota starp kokiem, kas vizuāli piesegtu jauno celiņu skatam uz Pilskalnu. Pilskalna dienvidu pakājē nav plānots izvietot labiekārtojuma elementus, lai neprovocētu cilvēku kustību lejup pa nogāzi.

Kāpnes uz Paviljonu - rotondu plānotas ierīkot nogāzes DR pusē, kur ir vismazākā kalna nogāzes reljefa starpība. Kāpņu virziens saskaņots ar ziemeļu un dienvidu virzienā orientēto Tempļa asimetrijas asi, kā arī vērsts dzīlākās ainaviskās perspektīvas virzienā. Kāpņu lejasdaļā plānota neliela priekšlaukuma izbūve. Kāpnes paredzēts izgatavot no zāģētiem un ar liesmu apstrādātiem granīta blokiem, kas pēc

tonalitātes un struktūras līdzīgi Rotondas izbūvē izmantotajiem. Abpus kāpnēm plānots izgatavot Rotondas stilistikai un materiālam atbilstošus granītakmens solus laukumiņā pirms kāpnēm un kāpņu lejasdaļā, abpus pirmajam pakāpienam novietot postamentus ar granīta lodi, telpiski iezīmējot kāpņu sākumu.

Paviljona - rotondas izgaismojums ļaus Alūksnes iedzīvotājiem un pilsētas viesiem baudīt vienu no ikoniskākajiem pilsētas skatpunktiem arī diennakts tumšajā laikā. Tas plānots, izceļot būves arhitektūru, pret katru no 6 kolonnām gruntī izvietojot LED gaismas ķermenus ar šaurāku un platāku staru, attiecīgi izgaismojot pašas kolonas un antablementu.

4. Peldvieta plānota kā labiekārtota atpūtas vieta pie ūdens, esošā atpūtas vietā „Līkais bērzs”. Peldvietā plānota atsevišķa zona bērniem, kas norobežota ar koka laipu pastaigu terasi. Plānots izvietot ģērbtuves, soliņus. Peldvietā paredzēta labiekārtota ugunskura vieta, kura būtu vienīgā vieta parkā, kur atļauts iekurt ugunskuru. Plānota tualetes ierīkošana. Peldvietas nosaukumu „Līkais bērzs” plānots saglabāt.

5. Āra vingrošana parkā nodrošināta sportisku aktivitāšu cienītājiem. Sportiskiem treniņiem tiek izmantotas Dolomīta kāpnes ar 101 pakāpienu, kā arī esošie parka celiņi. Vingrošanas laukums dos iespēju nodarboties ar sportiskām aktivitātēm īpaši paredzētā vietā, izmantojot piemērotu aprīkojumu. Vingrošanas elementi plānoti no dabīgiem materiāliem, pamatā koks, kas iederīgs mežā ainavā.

6. Piekrastes zona nodrošina pārvietošanos gar ezera malu no jaunā Tempļakalna ielas gājēju tilta līdz peldvietai „Līkais bērzs”, un turpinās līdz peldvietai „Melnums”. No piekrastes zonas plānotas 2 ieejas parkā – pirmā no Tempļakalna ielas gājēju tilta augšā pa nogāzi virzienā uz Paviljonu - rotонdu un Saules tiltu, otrā no plānotas laivu un plosta piestātnes pie esošajām Dolomīta kāpnēm. Dolomīta kāpnes jāatjauno, lai tās nodrošinātu ērtu un drošu pārvietošanos. Terase laivu un plosta piestāšanai, labiekārtotās makšķerēšanas vietas plānotas arī kā skatu platformas.

7. Skatu torņa zonā plānotas jaunas funkcijas, lai skatu torņa apmeklētājiem būtu iespēja patīkami atpūsties un uzzināt vairāk informācijas par Alūksni un Alūksnes novadu. Teritorijai plānots atjaunot pieeju pa vēsturisko Gaisa tiltu un veidot sasaisti ar turpat esošo Veļu gravu, laucē izveidojot Dieva dārzu. Skatu torņa pakājē plānota skatu terase cilvēkiem, kas nevēlas kāpt Uguns novērošanas - skatu tornī. Izcērtot mazvērtīgus kokus, skatu torņa nogāzē plānots atvērt skatu uz Alūksnes ezeru un Alūksnes Jauno pili. Lai iepazīstinātu apmeklētājus ar tūrisma iespējām pilsētā un novadā, ar pašu māksliniekiem, amatniekiem un mājražotājiem, plānots izveidot „vides galeriju”, kurā būtu izvietoti molberti ar lielām fotogrāfijām vai vietējo mākslinieku gleznām. Molberti būs pārvietojami un uz nakti noņemami.

Bērnu atpūtai plānots aktivitāšu laukums ar prāta spēlēm dažāda vecuma bērniem. Bērnu rotaļu laukumā plānotas, galvenokārt, izzinoša rakstura aktivitātes. Plānoto aktivitāšu tēma balstīta uz augu, dzīvnieku valsti un ezeru:

- Tematiska taka – „lepayzīsti parkā augošos kokaugus”, kas sastāvēs no 10 koka pakāpieniem, kur katrs pakāpiens vizuāli atbilst kādai no parkā sastopamajām kokaugu sugām. Pārvietojoties pa taku, jāizdara minējums, kādam augam katra lapa

pieder. Pakāpieni izvietojami plānotās tāfeles virzienā, uz kuras atšifrēta katra no pakāpiena lapām. Tāfelē iestrādāts smilšu pulkstenis, lai turpat varētu zīmēt un spēlēt vārdu spēles.

- Kauliņu spēle „Iepazīsti dzīvniekus” būs plānota ar grozāmiem spēles kauliņiem, Latvijas mežos sastopamu dzīvnieku izzināšanai. Spēles mērķis – vienā rindā savietot dzīvnieka nosaukumam atbilstošo pēdas nospiedumu un attēlu.
- Spēle „Labirints” plānota par ezera tematiku, kur bumbiņai (zivij) pa koka galda izgriebru celiņu jānokļūst no ezera piekrastes līdz ezera dzelmei.
- Dabas tematikai radīta spēle „Zīļuks”, kurā no dotajām koka detaļām bērniem jāsaliek liels zīļu cilvēciņš vai dzīvnieciņš.
- Aktivitāšu laukumā paredzēta vieta šūpolēm.

8. Dieva dārzs plānots kā gaišs, mierpilns, dekoratīvs meža dārzs, kas sevī glabā informāciju par cilvēka laicīgo un aizsaules dzīvi. Ideja par Dieva dārza tematiku radusies, balstoties uz blakus esošo Veļu gravu, kas ir kā dabiski izveidojies dabas kaps – dvēseļu mājvieta, veidojot sasaisti zemei ar debesīm, jo cilvēka ķermenis paliek zemei, bet dvēsele paceļas virs tās. Vietai rasts nosaukums – Dieva dārzs. Dārzā simboliski ienests putna elements, kas ir saistītājs starp debesīm un zemi. Putns simbolizē dvēseli. Atrodoties Dieva dārzā, katrs var ieklausīties sevī un domāt par to, kas viņa uztverē ir Dievs. Nēmot vērā Alūksnes Lielo kapu tuvumu un vietējo iedzīvotāju augsto kapu kopšanas kultūru un Kapusvētku, Svecīšu vakara tradīcijas, Dieva dārzs veidosies arī kā vieta, kur iepazīstināt pilsētas viesus ar šai vietai raksturīgām paražām.

Dieva dārzam būs trīs ieejas. Divas no tām vedīs gar Veļu gravu cauri simboliskiem laika vārtiem. Trešā ieeja dārzā būs no Uguns novērošanas - skatu torņa puses, kur telpiski plašo, gaišo meža dārzu atdala apmeklētāju centrs un stends ar ekspozīciju par Alūksnes ezerā ligzdojošajiem putniem. Virziens gar Veļu gravu ir mistisks, noslēpumains. Šādu raksturu plānots panākt ar jauniem kokaugumiem un ap esošiem kokiem izvietotām deformētām spoguļu sienām, kurās cilvēks var ieraudzīt apkārtējās dabas sagrozītu atspoguļojumu, kā arī pats sevi. Jo tālāk no Veļu gravas, jo ainavas telpas raksturs mainās, telpa noskaņās klūst gaišāka un vizuāli plašāka, radot drošības un miera sajūtu dvēselei. Kā kulminācijas punkts, dodoties uz Dieva dārza pusi pa jebkuru no trim virzieniem, ir augsts vīteņaugiem apaudzēts režģis ar simbolisku logu (atvērumu) vidū, no kura skats fokusēts uz iespaidīgāko skatu Veļu gravā. Laucē plānoti dekoratīvi ziemciešu un vasaras puķu stādījumi. Dobes formas tiks veidotas kā putnu silueti, kas būtu skatāmi arī no skatu torņa augšas. Vasarā Kapusvētku laikā laucē var tikt organizēti nelieli publiski pasākumi, uzstāšanās. Svecīšu vakarā cilvēkus var aicināt ceļā uz kapiem vai atpakaļ uzkavēties parkā un iziet cauri svecītēm izgaismotam Dvēseļu ceļam gar Veļu gravu.

Jaunas skatu līnijas tiks veidotas no plānotiem celiņiem uz Paviljonu – rotondu Tempļa kalnā, ezeru, Jauno pili, plānoto atjaunoto gaisa tiltu pār Veļu gravu. Skatu

atsegšanai nepieciešams izcirst atsevišķus nevērtīgākos kokus, konsultējoties ar ainavu arhitektu. Skatu terases izveide pavērtu lieliskas iespējas vērot pilsētu, ūdens motosporta sacensības ezerā, kas funkcionētu arī kā laivu piestātne vai makšķerēšanas vieta.

Plānotais apgaismojums parkā plānots, organizējot iespējamo pastaigu maršrutu tumšajā diennakts laikā, īpaši ziemas sezonā. Apgaismojums tiks ierīkots gar ezera piekrasti līdz atpūtas un piknika zonai "Līkais bērzs". Tālāk plānots izgaismot celiņu līdz tiltam pār Veļu gravu, Uguns novērošanas - skatu tornim, kāpnēm, piedāvājot iespēju doties atpakaļ gar ezeru vai cauri parkam Tempļakalna ielas virzienā. Plānota Paviljona - rotandas izgaismošana.

Realizējot Tempļakalna parka saglabāšanas un attīstības pasākumus, tiks nodrošināta kultūrvēsturiskās teritorijas kvalitatīva, pēctecīga un ilgtspējīga pārvaldība. Tiks veicināta teritorijas labiekārtošana, savstarpēji līdzsvarojot kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzību, respektējot visu sociālo grupu vajadzības un intereses.

Alūksnes Tempļakalna parka teritorijā plānotās funkcijas būs cieši saistītas ar kultūrvēsturiskā mantojuma popularizēšanu, vietējo iedzīvotāju dzīves kvalitātes paaugstināšanu un tūristu piesaisti. Tempļakalna parkā paredzēts:

- Veikt parka teritorijas labiekārtošanu un Tempļakalna ielas seguma atjaunošanu;
- Nodrošināt iekšējo pastaigu celiņu tīkla izbūvi un uzturēšanu;
- Vēsturiskai videi atbilstošu labiekārtojuma elementu, tai skaitā norāžu un informatīvo stendu plānošanu un realizāciju;
- Veicināt vietējās sabiedrības iesaisti parka teritorijas attīstības jautājumos;
- Popularizēt Tempļakalna parku;
- Nodrošināt novada izglītības iestādes ar aktuālāko informāciju par parka teritorijā esošajām vērtībām, jaunajiem atklājumiem, iespējamiem izglītojošiem un izzinošiem pasākumiem, tādejādi pilnveidojot skolu mācību programmas;
- Veicināt parka teritorijas vizuālo pievilcību, ērtu un drošu sasniedzamību visām sociālajām grupām;
- Stiprināt sadarbību ar līdzvērtīgiem dabas un kultūrvēsturiskiem objektiem valstiskā un starptautiskā mērogā;
- Organizēt profesionālus kultūras pasākumus vietējā, nacionālā un starptautiskā mērogā;
- Pilnveidot tūrisma maršrutus, atpūtas, izglītojošās programmas.

3. SVID ANALĪZE

SVID analīze ir stratēģijas plānošanas instruments, kas ļauj noteikt konkrētā objekta attīstības stiprās un vājas puses, iespējas un draudus. Veicot SVID analīzi, tiek izvērtētas iekšējo un ārējo faktoru sniegtās priekšrocības un problēmas, kas ļauj noteikt attīstības virzienus un iespējas rūpīgi izvērtējot esošās, gan ar konkrēto situāciju saistītas, gan vispārīgas progresijas un regresijas.

IEKŠĒJIE FAKTORI	
Stiprās puses	Vājas puses
<ul style="list-style-type: none"> - ģeogrāfiskais izvietojums valsts, reģiona, novada un pilsētas griezumā; - autentisks kultūrvēsturiskais mantojums; - unikāla dabas pamatne; - mērķtiecīgs pašvaldības finansiālais atbalsts teritorijas saglabāšanā un labiekārtošanā; - strauji pieaugošais tūristu skaits Alūksnes novadā; - pieaugošais tūrisma nozares pieprasījums pēc atpūtas un izziņas dabā, tai skaitā pēc kultūrvēsturisku objektu apmeklējumiem; - kultūras pasākumu organizēšanas tradīcijas, pasākumu daudzveidība pilsētā un novadā; - veselīga un ekoloģiski tīra vide; - izstrādāti tūrisma maršuti; - jauno tūrisma objektu popularitāte parka teritorijā; - pieejama informācija par iespējamajiem tūrisma pakalpojumiem un vērtībām apmeklētāju centrā; - Kapusvētku un Svecīšu vakara tradīcijas Alūksnes Lielajos kapos. 	<ul style="list-style-type: none"> - informācijas stendu un informatīvo norāžu trūkums parka teritorijā; - parka teritorija, tā "glezainais un zaļais" teritorijas segments nav attīstīts kā tūrisma un atpūtas piedāvājums; - nav izstrādāta novada tūrisma attīstības stratēģija; - nepietiekama ārvalstu tūristu piesaiste; - kultūrvēsturisko mantojumu, kā īpašu bagātību, apzinās salīdzinoši šaurs speciālistu un interesentu loks, un tā izmantojums reti sniedzas tālāk par izpēti un saglabāšanu; - finanšu resursu nepietiekamība kultūrvēsturisko objektu atjaunošanai un uzturēšanai; - nav ziemas aktīvās atpūtas piedāvājuma attīstības plānošanas; - sabiedrības prasībām un videi atbilstoša parka teritorijas labiekārtojuma (gājēju celiņi, soliņi, atkritumu urnas, apgaismojums u.c.) trūkums; - kultūrvēsturisku objektu norāžu trūkums uz valsts un reģiona autoceļiem.
ĀRĒJIE FAKTORI	
Iespējas	Draudi
<ul style="list-style-type: none"> - Izveidot novadu kā ilgtspējīgu kultūrvēsturiski bagātu un unikālu tūrisma produktu valsts un starptautiskā mērogā; - paplašināt sadarbību ar līdzvērtīgiem objektiem valstiskā un starptautiskā 	<ul style="list-style-type: none"> - Nepietiekams finansējums, kas palēninās kvalitatīvu parka attīstību; - Nespēja reaģēt uz tūrisma slodzi un pieprasījumu; - tūrisma mārketinga efektivitātes neuzlabošanās novadā un reģionā;

līmenī; <ul style="list-style-type: none"> - labiekārtot parka teritoriju atbilstoši mūsdienu sabiedrības prasībām un interesēm, respektējot kultūrvēsturiskās un dabas vērtības; - attīstīt harmonisku ainavelpu, veidojot balansu starp jaunām funkcijām un esošām vērtībām; - izveidot gājēju un velosipēdu celiņu ap Alūksnes ezera lekšezeru, izveidot vienotas tūrisma informācijas sistēmas valsts vai Eiropas mērogā par atpūtas un kultūras pasākumiem un iespējām Alūksnē aktīvajā tūrisma sezonā (vasarā un ziemā); - izmantot parka arhitektonisko un dabas resursu potenciālu novada izglītības iestāžu programmās; - veidot tūrisma produktus ģimenēm ar bērniem; - piesaistīt ES struktūrfondu līdzekļus parka attīstībai; - iesaistīt privātpersonas un uzņēmējus parka teritorijas attīstībā; - piesaistīt tūristus no ES un Austrumu valstīm. 	<ul style="list-style-type: none"> - konkurence kaimiņu novados, līdzīgi tūrisma piedāvājumi; - ES struktūrfondu projektu atbalsta intensitāte un finansējuma samazināšanās; - kultūrvēsturiskā mantojuma zināšanu nenodošana nākamajām paaudzēm; - vispārējās politiskās, ekonomiskās un sociālās situācijas nestabilitāte reģionā un valstī.
--	--

Tempļakalna parka SVID analīze parāda parka galvenās priekšrocības esošā kultūrvēsturiskā un dabas resursu pārdomātai un sabalansētai attīstībai. Papildināts un pilnveidots tūrisma piedāvājums Alūksnes pilsētā un novadā veicinās sociālekonomisko attīstību.

4.TEMPLĀKALNA PARKA ATTĪSTĪBAS VIRZIENI UN PRIORITĀRIE UZDEVUMI

Tempļakalna parka ilgstošās attīstības virzieni un prioritārie uzdevumi ir saistīti ar mērķi saglabāt, aizsargāt un attīstīt Tempļakalna parku, kā nozīmīgu kultūras un dabas mantojuma objektu, veicināt apmeklētāju skaita pieaugumu, tūrisma attīstību novadā un starptautisko atpazīstamību.

Lai nodrošinātu mērķa sasniegšanu, tabulā apkopoti prioritāri veicamie uzdevumi, skatīt tabulu Nr. 2.

2.tabula

1. Mērķis – Nozīmīga kultūras mantojuma “Paviljona – rotondas” glābšana, restaurācija, teritorijas labiekārtošana	
Uzdevumi:	<ol style="list-style-type: none">1) Veikt “Paviljona – rotondas” restaurāciju pēc izstrādātā būvprojekta;2) Labiekārtot teritoriju, nodrošinot apmeklētāju pieejamību, organizējot pārvietošanās kustību;3) Izgaismot “Paviljonu – rotonda” pēc izstrādātā būvprojekta;4) Piesaistīt finansējumu “Paviljona – rotondas” restaurācijai.
2. Mērķis – Tempļakalna parka teritorijas labiekārtošana	
Uzdevumi:	<ol style="list-style-type: none">1) Izstrādāt tehnisko dokumentāciju pastaigu taku atjaunošanai;2) Izstrādāt projektu galveno parka celiņu apgaismojuma izbūvi;3) Izstrādāt projektu un veikt Tempļakalna ielas stāvlaukuma izbūvi tūristu autobusiem un individuālajam transportam;4) Piesaistīt finansējumu teritorijas labiekārtošanai;5) Vispārēja servisa nodrošināšana apmeklētājiem.
3. Mērķis – Jaunu objektu izbūve pakalpojumu dažādošanai un pieejamības veicināšanai	
Uzdevumi:	<ol style="list-style-type: none">1) Atjaunot objektu “Pulka telts” saskaņā ar izstrādāto būvprojektu;2) Izstrādāt būvprojektu Gaisa tiltam pār Veļu gravu;3) Izstrādāt projektu un veikt teritorijas “Līkais bērzs” labiekārtojumu;4) Izstrādāt būvprojektu “Dieva dārza” izveidei, veikt Uguns novērošanas - skatu torna teritorijas labiekārtojumu;5) Bērnu aktivitāšu laukuma izveide pie Uguns novērošanas – skatu torna;6) Laivu piestātnes izbūve Alūksnes ezerā pie Dolomīta kāpnēm.

4. Mērķis – Informācijas zīmju un norāžu uzstādīšana parka teritorijā	
Uzdevumi:	<ol style="list-style-type: none"> 1) Izstrādāt projektu informatīvajām un norāžu zīmēm parkā; 2) Izgatavot un uzstādīt norāžu zīmes pēc izstrādātā projekta; 3) Piesaistīt finansējumu ārtelpas norāžu zīmju uzstādīšanai.

auksne.IV

5.PLĀNOTĀS DARBĪBAS REZULTĀTI

Tempļakalna parka teritorijā plānotās darbības un rezultāti aprakstīti kvalitatīvos un kvantitatīvos rādītājos, nosakot izpildes laiku un iespējamo finanšu avotu, skatīt tabulu Nr.3.

3.tabula

Uzdevumi	Plānotie rezultāti	Rezultatīvie rādītāji		Izpilde s laiks	Finanšu avots
		Kvalitatīvie	Kvantitatīvi e		
1. Mērkis – Nozīmīga kultūras mantojuma “Paviljona – rotonda” glābšana, restaurācija, teritorijas labiekārtošana					
Veikt “Paviljona – rotondas” restaurāciju pēc izstrādātā būvprojekta	Restaurēts “Paviljons rotonda”	Veikta “Paviljona rotondas” restaurācija pēc izstrādātā būvprojekta augsti kvalificētu restauratoru vadībā	Atjaunots valsts nozīmes kultūras piemineklis “Paviljons rotonda”	2018. gads	ES finanšu līdzekļi un Alūksnes novada pašvaldības finansējums
Labiekārtot teritoriju, nodrošinot apmeklētāju pieejamību, organizējot pārvietošanās kustību	Veikts apkārtējās teritorijas labiekārtojums un arhitektūras mazo formu izbūve, tai skaitā kāpņu un pievedceliņa izveidošana, nodrošinot apmeklētāju pieejamību, organizējot pārvietošanās kustību	Uzstādīti vēsturiskajai videi atbilstoša dizaina un materiāla labiekārtojuma elementi, kas maksimāli pietuvināti autentiskajam oriģinālam	Atjaunots pastaigu ceļiņš uz Rotondu, uzstādīti 2 soliņi, uzstādīta informatīvā plāksne	2018. gads	ES finanšu līdzekļi un Alūksnes novada pašvaldības finansējums
Izgaismot “Paviljonu – rotondu” pēc izstrādātā būvprojekta	Ierīkota objekta un kāpņu sākuma postamenta izgaismošanas sistēma	Uzstādīti mūsdienīgi un kvalitatīvi LED apgaismes ķermenī	Uzstādīti 6 apgaismes prožektori	2018. gads	ES finanšu līdzekļi un Alūksnes novada pašvaldības finansējums

Uzdevumi	Plānotie rezultāti	Rezultatīvie rādītāji		Izpilde s laiks	Finanšu avots
		Kvalitatīvie	Kvantitatīvi e		
Piesaistīt finansējumu "Paviljona – rotondas" restaurācijai	Piesaistītas finanses no Valsts un ES finanšu fondiem "Paviljona – rotondas" atjaunošanai	Iespējami autentiski un kvalitatīvi atjaunots valsts nozīmes kultūras piemineklis "Paviljons – rotonda"	Atjaunots "Paviljons – rotonda", ar labiekārtot u apkārtējo teritoriju	2016.- 2018. gads	Valsts un/vai ES finanšu fondi, Alūksnes novada pašvaldības finansējums

2. Mērkis – Tempļakalna parka teritorijas labiekārtošana					
Izstrādāt tehnisko dokumentāciju pastaigu taku atjaunošanai	Izstrādāts būvprojekts pastaigu taku atjaunošanai	Izstrādāts projekts kvalificētu projektētāju vadībā	Izstrādātajā projektā paredzēta mūsdienu prasībām atbilstošu un kvalitatīvu materiālu izmantošana un tehnoloģiju pielietojums	2017. - 2018. gads	Valsts un/vai ES finanšu fondi, Alūksnes novada pašvaldības finansējums
Izstrādāt projektu galveno parka celiņu apgaismojuma izbūvei	Izstrādāts projekts galveno parka celiņu apgaismojuma izbūvei	Izstrādāts projekts augsti kvalificētu projektētāju - dizaineru vadībā	Izstrādātajā projektā ievērota energoefektivitāte un mūsdienu prasībām atbilstošu materiālu izmantošana	2019. gads	Alūksnes novada pašvaldības finanses, ES vai Valsts finanšu fondi
Izstrādāt projektu un veikt Tempļakalna ielas seguma atjaunošanu un stāvlaukumu izbūvi	Izstrādāts projekts un veikta Tempļakalna ielas seguma atjaunošana, ierīkota lietus ūdens kanalizācijas sistēma, izbūvēts stāvlaukums tūristu	Izstrādāts projekts, veikta Tempļakalna ielas seguma atjaunošana, izbūvēti stāvlaukumi	Atjaunots Tempļakalna ceļa segums 2 km garumā, izveidotas stāvvietas 5 tūristu autobusiem un 50 vieglajām automašīnām	2019. gads	Alūksnes novada pašvaldības finansējums

	autobusiem un vieglajām automašīnām				
Piesaistīt finansējumu teritorijas labiekārtošanai	Piesaistīts finansējums no Valsts un ES finanšu fondiem	Iespējami kvalitatīvi labiekārtota parka pastaigu teritorija	Labiekārtota parka teritorija un stāvvietas	2016. - 2018. gads	Valsts un/vai ES finanšu fondi, Alūksnes novada pašvaldības finansējums
Vispārēja servisa nodrošināšana apmeklētājiem	Parka apmeklētājiem tiek sniegti daudzpusīgi pakalpojumi un informācija	Pakalpojumiem augsta kvalitāte, nodrošināta vides pieejamība	Noslēgti ilgtermiņa līgumi atsevišķu pakalpojumu nodrošināšanai	2018. - 2026. gads	Valsts un/vai ES finanšu fondi, Alūksnes novada pašvaldības finansējums

3. Mērķis – Jaunu objektu izbūve pakalpojumu dažādošanai un pieejamības veicināšanai					
Atjaunot objektu "Pulka telts" saskaņā ar izstrādāto būvprojektu	Atjaunots objekts "Pulka telts" saskaņā ar izstrādāto būvprojektu	Atjaunošanas darbi veikti augsti kvalificētu speciālistu vadībā	Atjaunota "Pulka telts" uz vēsturiskajiem pamatiem	2020. gads	Valsts un/vai ES finanšu fondi, Alūksnes novada pašvaldības finansējums
Izstrādāt būvprojektu Gaisa tiltam pār Veļu gravu	Izstrādāts būvprojekts Gaisa tilta atjaunošanai	Izstrādāts būvprojekts augsti kvalificētu projektētāju vadībā	Izstrādāts būvprojekts	2020. gads	Valsts un/vai ES finanšu fondi, Alūksnes novada pašvaldības finansējums
Izstrādāt projektu un veikt teritorijas "Līkais bērzs" labiekārtojumu	Izstrādāts labiekārtojuma projekts teritorijai "Līkais bērzs"	Kvalitatīvi labiekārtota piknika un atpūtas teritorija	Ierīkoti soliņi, peldvieta, ugunskura vietas, bērnu izklaides zona	2019. - 2020. gads	Valsts un/vai ES finanšu fondi, Alūksnes novada pašvaldības finansējums
Izstrādāt būvprojektu "Dieva dārza" izveidei, veikt Uguns novērošanas - skatu torna teritorijas	Izstrādāts būvprojekts Dieva dārza izveidei	Pēc izstrādātā būvprojekta veikta teritorijas labiekārtošana	Izbūvēta koka taka, izbūvēti stilizēti vārti, ar vītenaugiem apaudzēts režģis, izveidoti	2019. gads	Valsts un/vai ES finanšu fondi, Alūksnes novada pašvaldības finansējums

labiekārtojumu			daudzgadīgo augu stādījumi dobēs putna formā		
Bērnu aktivitāšu laukuma izveide pie Uguns novērošanas – skatu torna	Ierīkots bērnu un skolēnu aktivitāšu laukums, izbūvētas izziņas un attīstošās spēles	Izbūvēta tematiska taka – „lepažīsti parkā augošos kokaugus”, kas sastāv no 10 koka pakāpieniem, uzstādīta kaulinu spēle „lepažīsti dzīvniekus”, spēle “Labirints” un „Zīļuks”, ierīkotas šūpoles	Labiekārtota bērnu un skolēnu aktīvās izziņas un darbošanās zona 500 m ² platībā	2020. gads	Valsts un/vai ES finanšu fondi, Alūksnes novada pašvaldības finansējums
Laivu piestātnes izbūve Alūksnes ezerā pie Dolomīta kāpnēm	Izbūvēta laivu piestātnē vieglās koka konstrukcijās saskaņā ar izstrādāto būvprojektu	Veikta koka laivu piestātnes izbūve, uzstādīta nojume ar četrstūrveida jumtu, kam ieklāts misiņa jumta segums, labiekārtots pievedceļš, uzstādīti atpūtas soliņi	Izbūvēta vienna laivu piestātnē ar nojumi	2019. gads	Valsts un/vai ES finanšu fondi, Alūksnes novada pašvaldības finansējums

4. Mērkis – Informācijas zīmju un norāžu uzstādīšana parka teritorijā

Izstrādāt projektu informatīvajām un norāžu zīmēm parkā	Izstrādāts projekts un grafika parka informatīvajā m un norāžu zīmēm	Projekts izstrādāts augsti kvalificētu dizaineru vadībā	Izstrādāts informatīvo un norāžu zīmju dizains un grafika	2018. gads	Valsts un/vai ES finanšu fondi, Alūksnes novada pašvaldības finansējums
Izgatavot un uzstādīt norāžu zīmes pēc izstrādātā projekta	Izgatavotas un uzstādītas norāžu zīmes parkā	Zīmes izgatavotas no kvalitatīviem materiāliem	Uzstādītas 15 informatīvās zīmes un 3 kartes pie centrālajiem parka	2020. gads	Valsts un/vai ES finanšu fondi, Alūksnes novada pašvaldības

			pievedceļiem		finansējums
Piesaistīt finansējumu ārtelpas norāžu zīmju uzstādīšanai	Piesaistīts finansējums no Valsts un ES finanšu fondiem	kvalitatīvi labiekārtota parka pastaigu teritorija	Labiekārtota parka teritorija un stāvvieta	2016.-2020. gads	Valsts un/vai ES finanšu fondi, Alūksnes novada pašvaldības finansējums

Tempļakalna parka atjaunošana un labiekārtošana un to vērtību popularizēšana veicinās vietējo, reģiona un valsts sociālekonomisko attīstību. Alūksnes pilsētas un novada mērogā piedāvātais pakalpojumu kopums uzlabos dzīves vides kvalitatīvos rādītājus un iedzīvotāju labklājību. Vietējai sabiedrībai, īpaši jauniešiem, paaugstināsies izpratne, zināšanas un cieņa pret Alūksnes vēsturiskajām un dabas vērtībām. Līdz ar Tempļakalna parka teritorijas un tās apkārtnes infrastruktūras sakārtošanu, tiks spodrināts pilsētas un novada tēls, būtiski paaugstināsies tūristu pieplūdums. Pilsēta kļūs par nozīmīgu kultūras un veselīga dzīvesveida veicināšanas piesaistes vietu reģionā, kā ietekmē radīsies jaunas iespējas.

Reģiona un valsts mērogā parka attīstība ir svarīga izveidojot un radot, drosmīgu un laikmetīgu lēmumu pieņemšanu, balstoties uz vietējām tradīcijām. Tempļakalna parka pilskalns ar apmetni, Paviljons - rotonda, Uguns novērošanas skatu - tornis un atjaunotie parka piedāvājumu papildinošie objekti, stiprinās latvisko identitāti un dažādos tūrisma piedāvājuma klāstu.

Parka attīstības ietvaros tiks vērtēts vietējo iedzīvotāju, tūristu, kultūrvēstures un veselīga dzīvesveida pakalpojumu izmantotāju plūsmas raksturs. Tiks klasificēti pieprasījuma veidi, analizētas sociālo grupu intereses un lietotāju slodzes ietekmes uz kultūras un dabas mantojumu, ilgtermiņā līdzsvarojot vēsturisko vērtību aizsardzības, saglabāšanas un attīstības jautājumus.

5.1.NOSLOGOJUMA UN APMEKLĒTĀJU SKAITA RAKSTUROJUMS UN FINANSES

Stratēģijas teritorija vērtējama kopīgi ar Vidzemes reģiona attīstību, t.sk. kopīgu projektu veidošanu.

Finansiālo patstāvību nodrošina Tempļakalna parka iekļaušana vienotos maršrutos, kā arī objekta un pakalpojumu daudzveidība, kas nodrošina tā klūšanu par nozīmīgu tūrisma galamērķi.

Apmeklētāju skaita prognoze izteikta procentuālās vienībās atbilstoši nodefinētiem pasākumiem, paredzot, ka atsevišķas parka teritorijas, laika gaitā būtiski mainīsies, tādējādi radot mainīgu noslodzi uz parka teritoriju kopumā, skatīt tabulu Nr.4.

4.tabula

Apmeklētības dinamika Tempļakalna parkā

Objekta nosaukums	Gads										
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
	Noslodze, %										
Uguns novērošanas - skatu tornis	70	80	90	100	100	100	100	100	100	100	100
Paviljons - rotonda	30	30	50	60	100	100	100	100	100	100	100
Pulka telts	0	0	0	0	80	100	100	100	100	100	100
Atpūtas un piknika zona "Līkais bērzs"	30	30	30	50	100	100	100	100	100	100	100
Dieva dārzs	0	0	0	80	100	100	100	100	100	100	100

Bērnu aktivitāšu laukums pie Uguns novērošanas - skatu torna	0	0	0	0	50	100	100	100	100	100	100
Laivu piestātne pie Dolomīta kāpnēm	0	0	0	80	100	100	100	100	100	100	100

Apmeklētāju skaita procentuālais pieaugums aprēķināts, ņemot vērā 2012. gadā veikto Alūksnes tūrisma mārketinga pētījumu un Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) tūrisma datubāzi salīdzinot 2013.-2015.gada statistikas datus par Alūksnes novadā naktsmītnēs apkalpoto personu, t.sk. ārvalstu viesu skaitu. Pētījumā atspoguļotās tūrisma plūsmas, Alūksnes TIC laika posmā no 2008.-2011.gadam, ikgadējais procentuāli vidējais pieaugums ir 80%. Izvērtējot apmeklētāju skaita pieaugumu, ņemts vērā Gulbenes – Alūksnes Bānīša pārvadāto pasažieru skaits. SIA "Gulbenes bānītis" sniegtā informācija, ka Bānīti apmeklē 20 tūkstoši cilvēku gadā, sniegtā informācija no bīlešu iegādes. Tāpat ņemts vērā apmeklētāju skaits Alūksnes Uguns novērošanas - skatu tornī, kas ir jauns pakalpojuma veids Alūksnē un ir būtiski paaugstinājis tūristu pieplūdumu. Uguns novērošanas - skatu torni 2015. gadā apmeklēja vairāk nekā 14 tūkstoši apmeklētāju. Pulka telts un Dieva dārza apmeklētāju noslodze paredzēta pēc projektu pabeigšanas.

Rudens un ziemas mēnešos Templakalna parka teritorijā apmeklētība palielināsies pēc teritorijas izgaismošanas. Rudens un ziemas sezonā tā veidosies kā pastaigu un aktīvās atpūtas zona.

Apmeklētāju mērķa grupas:

- Alūksnes novada iedzīvotāji;
- Apkārtējo novadu iedzīvotāji;
- Gimenes ar bērniem;
- Seniori;
- Skolu organizētas grupas un jaunieši;
- Aktīvās atpūtas cienītāji;
- Radošo aktivitāšu cienītāji;
- Ārvalstu un vietējie individuālie tūristi;
- Tūristu grupas (Latvijas, ārvalstu);
- Amatnieki un radošo industriju pārstāvji.

5.2.OBJEKTU FINANSIĀLĀ PATSTĀVĪBA

Tempļakalna parka attīstības stratēģijas īstenošanas mērķis ir veidot pašfunkcionējošu parku ar pilnvērtīgu un savstarpēji papildinošu pakalpojumu klāstu, tāpēc tiek paredzētas ieņēmumu pozīcijas, kas sedz objektu administrēšanas, dažādu aktivitāšu un pasākumu organizēšanas izmaksas. Tempļakalna parka teritorijas apmeklētājiem un viesiem tiks piedāvātas aktivitātes, kas nodrošina to uzturēšanos objektā pēc iespējas ilgāku laiku, nodrošinot suvenīru tirdzniecību, atspirdzinājumu tirdzniecību, tūrisma informācijas ieguvi, piedāvājot praktiskas, izzinošas aktivitātes un servisu.

Objekta finansiālu patstāvību raksturo izdevumu un ieņēmumu līdzsvarots sadalījums ilgtermiņā.

5.tabula

Tempļakalna parka Uguns novērošanas – skatu torņa un saistītās teritorijas darbības finansiālais plānojums

Nr.p.k.	Ieņēmumi	Plānotā summa gadā, EUR
1.	Uguns novērošanas - skatu torņa apmeklētāju centrs	14 000
2.	Tempļakalna parka apmeklējums gida pavadībā	5 000
3.	Lekcijas par parka vēsturi, arheoloģisko, kultūrvēsturisko vērtību, floras, faunas izziņa	1 000
4.	Suvenīru tirdzniecība	2 000
	Kopā:	22 000
Nr.p.k.	Izdevumi	Plānotā summa gadā, EUR
1.	Elektroenerģija	300
2.	Komunālie pakalpojumi (atkritumi)	100
3.	Telpu uzturēšana (saimnieciskie izdevumi, apsardzes pakalpojumi u.c.)	300
4.	Teritorijas uzturēšana	300
5.	Darbinieku atalgojums	5 000
	Kopā:	6 000

Ieņēmumi no sniegtajiem pakalpojumiem Tempļakalna parkā nodrošinās objektu uzturēšanu ilgtermiņā, neradot papildu finanšu slogu pašvaldībai.

Ieņēmumu pārsniegums pār izdevumiem dos iespēju finanšu līdzekļus ieguldīt parka labiekārtošanā un tālākā attīstībā ņemot vērā pakalpojumu pieprasījumu.

6. PUBLICITĀTE

Tempļakalna parka teritorijas kā nozīmīga kultūrvēsturiska objekta labiekārtošanas un pakalpojumu pilnveidošanas sekmīgumam būtiska loma būs publicitātes kvalitatīviem un kvantitatīviem rādītājiem. Publicitāte tiek apskatīta kā viena no Tempļakalna parka attīstības aktivitātēm. Tempļakalna parka mārketinga mērķus, plānotos uzdevumus un rīcības plānots iekļaut Alūksnes novada Tūrisma mārketinga programmā, pamatojoties uz šajā stratēģiskā dokumentā izvirzītiem mērķiem un prioritāriem uzdevumiem. Mārketinga aktivitātēs attiecībā uz Tempļakalna parku būtu iekļaujams:

- Izstrādāts parka identitātes materiāls;
- Izstrādāti parka vizuālās atpazīstamības priekšlikumi – informatīvo stendu un norāžu noformējums, parka teritorijas karte;
- Izstrādāta informācija par Tempļakalna parka apskates objektiem un iespējām ievietošanai mājaslapā www.visitaluksne.lv, nodrošināts lapas tulkojums krievu, igauņu un angļu valodā, izveidots pasākumu kalendārs, tādējādi veicinot vietējās sabiedrības un tūristu iesaisti parka attīstībā un popularizēšanā;
- Izstrādāti parka un tajā esošo objektu atpazīstamības veicināšanas informatīvie materiāli – audio, video un vizuālās reklāmas materiāli; suvenīri.
- Izstrādāti vietējā un starptautiskā mēroga sadarbības programmu modeļi, ar mērķi pilnveidot tūrisma pakalpojumu klāstu, radot jaunus kultūras un dabas maršrutus, atpūtas, izglītīgošās programmas dažādām sociālām mērķgrupām;
- Aprakstītas pilsētā, novadā un reģionā rīkoto pasākumu sasaistes iespējas ar Tempļakalna parka teritorijā plānotiem pasākumiem;
- Noteikti mārketinga plāna īstenošanas posmi.

Kā nākamais solis, turpinot aktivitātes pie Tempļakalna parka attīstības – objektu atjaunošanas un infrastruktūras pilnveides, pamatojoties uz izstrādāto stratēģiju un mārketinga plānu, paredzēts realizēt komunikāciju pasākumu plānu. Paredzēts, ka komunikāciju plāns tiks apstiprināts katra gada sākumā atbilstoši plānotajiem pasākumiem un tā realizāciju nodrošinās Alūksnes novada pašvaldības Plānošanas un attīstības nodaļas darbinieki. Nemot vērā, ka komunikāciju jomā parādās aizvien jauni un radoši piedāvājumi, turpmāk minētie pasākumi var tikt precizēti atbilstoši situācijai un konkrētajai mērķauditorijai. Komunikāciju plāns tiks sagatavots un realizēts:

- nosakot stratēģiskos mērķus un vēstījumu;
- izvirzot un aprakstot mērķauditorijas, veicot ieinteresēto pušu analīzi, nosakot mērķauditoriju pašreizējo zināšanas līmeni, gaidas, ierobežojumus, u.c.;
- sniedzot ūsu ieskatu galvenajos komunikāciju pasākumos, kas tiks organizēti dažādām mērķauditorijām;
- identificējot atbilstošākos medijus, ieviešot "preses žurnālu";
- popularizējot Tempļakalna parka zīmolu, tai skaitā nodrošinot finansiālā un/vai materiālā atbalsta sniedzēju logotipu lietojumu, tādējādi apliecinot saņemto atbalstu;

- izstrādājot komunikāciju pasākumu plāna laika grafiku, nosakot skaidru atbildības sadalījumu un konkrētu uzdevumu izpildes termiņus;
- uzskaитot pieejamo un iespējamo finansējumu un dažādu komunikācijas veidu rentabilitāti.

Komunikāciju pasākumu plāns nodrošinās mērķtiecīgu, parka attīstībai pakārtotu aktivitāšu plānošanu, sistemātisku iegūtu rezultātu analīzi un augstvērtīgu gan esošo, gan jauno pasākumu pilnveidi, atbilstoši vietas kapacitātei, finanšu resursiem, sabiedrības interesēm un vajadzībām.

auksne.lv

7.TEMPLĀKALNA PARKA ILGTSPĒJA

Templākalna parka attīstības stratēģija izstrādāta 10 gadu periodam ar mērķi nodrošināt sociālekonomiski nozīmīga dabas un kultūras mantojuma objekta ilgtspējīgu atjaunošanu un uzturēšanu, pamatojoties uz autentiskas vides un elementu aizsargāšanas, saglabāšanas un attīstības nosacījumiem.

Tā kā parka teritorija ir dinamiska vide, tad tās ilgtspēja ir mērāma proporcionāli tā pastāvēšanas laika periodam līdz mūsdienām. Templākalna parka teritorija kā nozīmīga pilsētvides daļa ir nodrošinājums vietas identitātei un vēsturiskā mantojuma bagātībai – kā materiālo, tā nemateriālo vienību saturā. Investējot valsts, pašvaldības un ārvalstu finanšu resursus un augsti kvalificētu speciālistu potenciālu, ilgtermiņā tiek saglabāts unikāls Latvijas kultūrvēsturiskais mantojums.

Templākalna parka labiekārtošanas un atjaunošanas rezultātu saglabāšanu nodrošinās šādi aspekti:

- Restaurētas un atjaunotas 19.gs. – 20.gs mazās arhitektūras formas – Paviljons - rotonda, Pulka telts un Gaisa tilts, to unikalitāte Latvijas un Baltijas valstu mērogā;
- Izveidotais Dieva dārzs - vieta, kur iepazīstināt pilsētas viesus ar vietējo identitāti un tradīcijām;
- Labiekārtotā parka teritorija - ērta, droša, aktīva un izglītojoša rekreācijas vieta vietējiem iedzīvotājiem un tūristiem;
- Templākalna parka pārvaldes efektīva darbība investīciju piesaistē, pasākumu organizēšanā un koordinācijā, valstiskās un starptautiskās sadarbības stiprināšanā, kvalitatīvas apsaimniekošanas nodrošināšanā;
- Alūksnes novada pašvaldības interese sociālekonomisko rādītāju stabilizēšanā visa novada attīstības kontekstā;
- Uzkrātā pieredze pašvaldības kultūrvēsturiskā īpašuma aizsardzībā, saglabāšanā un attīstībā;
- Templākalna parka ciešā sasaiste ar citiem kultūrvēsturiskā mantojuma objektiem pilsētas, novada, reģiona, valsts un starptautiskā līmenī.

Domes priekšsēdētājs

A.DUKULIS

IZMANTOTIE INFORMĀCIJAS AVOTI

1. Alūksnes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2012. – 2030.gadam, Alūksnes novada dome, 2012.
2. Alūksnes novada attīstības programma 2011. – 2017.gadam, Alūksnes novada dome, 2011.
3. Alūksnes novada rīcības plāns 2015. - 2017. gadam.
4. Latvijas ilgtspējas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam.
5. Iekšezeru ainavtelpas izpēte Alūksnē, Lolita Hercoga, 2016.
6. Alūksnes muzeja apkoptie vēstures materiāli.
7. Pulka telts arhitektoniski mākslinieciskā izpēte un rekonstrukcijas projekts, SIA “L.Šmita darbnīca”, 2015.
8. Paviljona – rotonda restaurācijas projekts, SIA “Arhitektoniskās izpētes grupa”, 2016.